

EUROOPAN NAAPURUUSPOLITIikka: POLIITTISET KYSYMYKSET

YHTEISET EDUT, SAMAT ARVOT

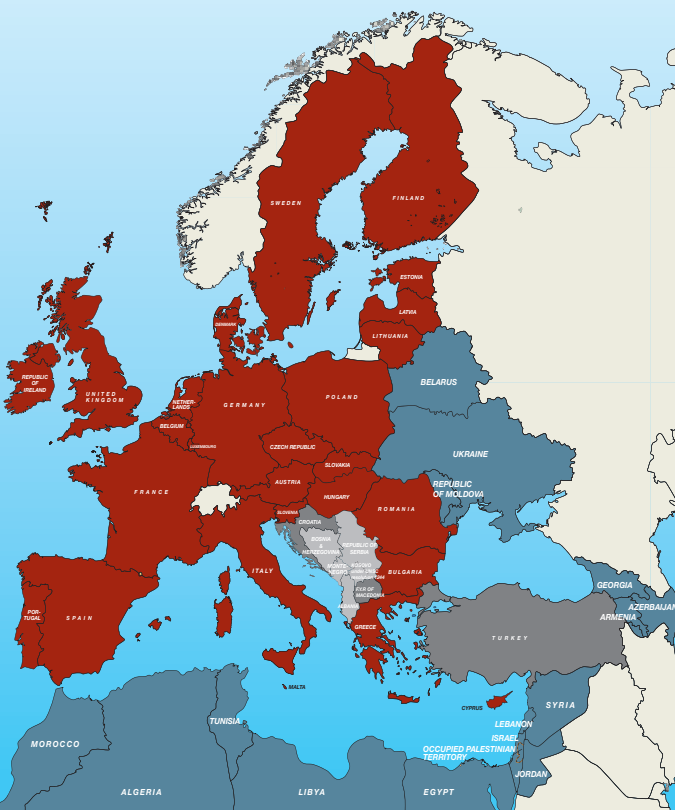
Euroopan naapuruuspolitiikka

ec.europa.eu/world/enp

Euroopan komissio
Ulkosuhteiden pääosasto
B – 1049 Bryssel
enp-info@ec.europa.eu

NF-30-08-052-FI-D

- EU:n jäsenvaltiot
- ENP-kumppanimaat
- EU:n jäsen ehdokkaat
- Mahdolliset EU:n jäsen ehdokkaat

Ukraina sopeutuu muuttoliikkeeseen

Ukrainalla on 500 kilometriä yhteistä rajaa EU:n itäisimpien maiden kanssa. Sillä on lisäksi kolme rajanaapuria, jotka eivät ole EU-maita, ja muun muassa 1500 kilometrin mittainen Venäjän vastainen raja. Tämä tekee siitä ihanteellisen kauttakulkumaan laittomalle muuttoliikkeelle Euroopan unioniin – Ukraina pyrki vuonna 2007 yli 30 000 laitonta siirtolaista. Tämä asettaa maan voimavarat kovalle koetukselle.

Ukrainan sisäasiainministeriö ja muut viranomaiset tekevät yhteistyötä Kansainvälisen siirtolaisuusjärjestön (IOM) kanssa EU:n tukemassa ohjelmassa, jonka tavoitteena on parantaa hallituksen valmiuksia hallita muuttovirtaa.

Ohjelmalla tuetaan monenlaista toimintaa fyysisen infrastruktuurin rakentamisesta koulutukseen ja tutkimukseen. Tarkoituksena on auttaa Ukrainaa luomaan kokonaisvaltainen muuttoliikkeen hallintajärjestelmä.

Rajavartiointi uudistuu

Ohjelmaan kuuluu myös rajavartijoille ja muulle siirtolaisten kanssa tekemisiin joutuvalla henkilöstöllä tarkoitettua koulutusta. Ukrainan rajavartiolaitos tekee Unkarin ja Puolan vastaavien laitosten kanssa yhteistyötä, joka koskee palvelukseenotto-, koulutus- ja urakehitysjärjestelmiä sekä lainsäädännön parantamista.

”Näillä hankkeilla on luotu pohja nykyaikaiselle henkilöstöhallintajärjestelmälle”, kertoo siirtolaisuuden kansainvälisen ”vahtikoiran”, IOM:n edustaja Jeffrey Labovitz. ”IOM on tyytyväinen siihen, että Ukraina pyrkii uudistumaan EU:n vaatimusten mukaisesti. Yhdessä voimme varmistaa, että tukitoimiamme perustana on se olennainen muutos, jonka rajavartiolaitos pyrkii saamaan aikaan.”

”Tämä on ensimmäisiä ohjelmia, jotka tarjoavat muutakin kuin välineitä”, Oleksandr Pantšenko valtion rajavartiolaitoksesta toteaa. ”Pyrimme EU:n asiantuntijoiden laatimien raporttien avulla parantamaan omia valmiuksiamme ja osaamistamme. Meillä on strategia, joka auttaa meitä saavuttamaan täysin EU:n vaatimustason vuoteen 2015 mennessä.”

Oikea tapa liikkua

Miljoonat ukrainalaiset työskentelevät tällä hetkellä ulkomailla, ja monia muitakin ajatus houkuttaa. Monet lähtevät maasta kuitenkin laittomasti, jolloin he joutuvat alttiiksi ihmisalakuljettajien ja häikäilemättömien työnantajien hyväksikäytölle. Maastamuuttajien neuvontakeskukset auttavat ukrainalaisia tekemään harkittuja valintoja ja tarjoavat heille tukea sekä käytännön kysymyksissä että oikeudellisissa asioissa.

Sadat ukrainalaiset ovat näiden keskustusten avulla löytäneet ulkomailta laillisia työtilaisuuksia ja onnistuneet irrottautumaan vaikeista tilanteista. Oleg menetti kerran huomattavan määrän rahaa tavoitellessaan tekaistua työpaikkaa ulkomailta mutta onnistui neuvontakeskuksen avulla löytämään kunnollisen ja laillisen työpaikan Tšekistä.

Tanskalainen työnantaja kieltäytyi maksamasta palkkaa Natalialle, joka työskenteli maassa laillisesti. Neuvontakeskus ohjasi hänet siirtolaisille tarkoitetun, ilmaisen oikeudellisen neuvontapalvelun puolelle Tanskassa, ja riita saatiin ratkaistua.

”Kaikki kansat ovat tasa-arvoisia” – Siirtolaisten päivän markkinat

Tuoreessa kyselyssä kävi ilmi, että valtaosa Euroopan unionin kansalaisista kannattaa yhteistyön lisäämistä naapurimaiden kanssa. Kansalaiset uskovat, että tiivistämällä suhteita voidaan vahvistaa rauhaa ja demokratiaa.

Juuri tähän pyritään Euroopan naapuruuspolitiikalla (ENP). Euroopan naapuruuspolitiikka kehitettiin vuosina 2003–2004, ja sen tavoitteena on tuoda laajentunut EU lähemmäs naapurimaitaan tukemalla uudistuksia ja lisäämällä hyvinvointia konkreettisin toimin. Tavoitteena on toisin sanoen naapurimaiden asukkaiden jokapäiväisen elämän parantaminen.

Miten tämä käytännössä tapahtuu? EU sopii kunkin naapurimaansa kanssa siitä, miten suhteita lähenetään ja uudistuksia tuetaan 3–5 seuraavan vuoden aikana. Nämä sitoumukset kirjataan niin sanottuihin toimintasuunnitelmiin. Eurooppalaisesta naapuruuden ja kumppanuuden välineestä (ENPI) on saatavissa asiantuntija-apua ja rahoitusta (lähes 12 miljardia euroa vuosina 2007–2013) nykyaikais- ja uudistustoimiin.

Ihanteita toteuttamassa

Demokratia ja ihmisoikeudet ovat Euroopan unionin keskeisiä arvoja. Lisäksi oikeusvaltion periaatteet ovat välttämättömiä kestäväälle pitkän aikavälin kehitykselle ja vauraudelle. Näistä syistä Euroopan naapuruuspolitiikka perustuu siihen, että molemmat osapuolet sitoutuvat noudattamaan ihmisoikeuksia ja demokratiaa.

EU tukee kumppanimaidensa hallituksia ja kansalaisyhteisöjä näiden poliittisissa uudistuspyrkimyksissä lainsäädäntöuudistuksista lehdistön vapauden turvaamiseen ja poliittisen siron uhrien auttamisesta kidutuksen vastustamiseen.

Kunkin maan kanssa laaditaan yhdessä Euroopan naapuruuspolitiikan toimintasuunnitelma, jonka avulla voidaan keskittyä tärkeimpiin painopisteisiin. Poliittinen vuoropuhelu molempia huolestuttavista asioista, kuten maahanmuutosta ja terrorismista, ovat nekin tärkeä osa naapuruuspolitiikkaa.

Tuskallisen perinnön jäljet

Niin kutsutut ”lyijyvuodet” 1960-luvulta 1980-luvulle ovat vaikea kappale Marokon nykyhistoriaa. Tuolloin vainottiin järjestelmällisesti toisinajattelijoita, ja hallituksen vastustajat joutuivat laajan väkivallan kohteiksi.

Marokon nykyinen kuningas Muhammad VI on halunnut parantaa tämän kipeän aikakauden aiheuttamat haavat osana demokratiapyrkimystään. Oikeus- ja sovintokomisio on vuodesta 2004 lähtien auttanut sovitteluissa sekä korvausten maksamisessa väärinkäytösten ja hirmutekojen uhreille.

Lyijyvuosina eivät kuitenkaan kärsineet vain yksittäiset ihmiset. Jotkin kapinoivat alueet taantuivat, koska niihin sovellettiin sosioekonomisen unohtamisen politiikkaa. Yksi näistä alueista oli Mohammedin kaupunginosa Marokon kaupallisen elämän keskuksessa, Casablancassa.

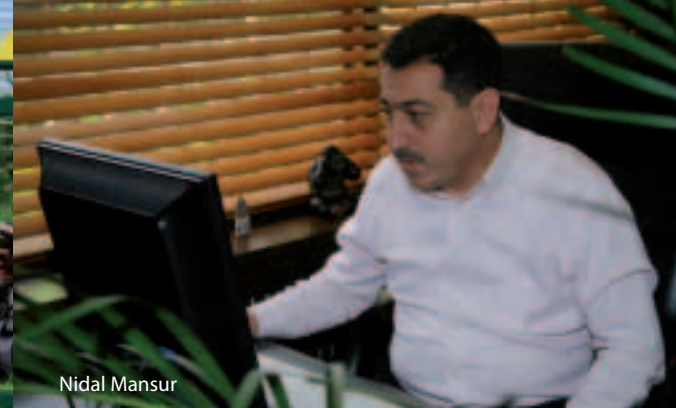
EU tukee täällä kuten muuallakin Marokossa monitahoista aloitetta, jolla pyritään tuomaan uutta eloa ja vireyttä tähän aikoinaan niin elävään kaupunginosaan, josta ovat peräisin monet Marokon huippunimet kirjallisuuden, musiikin, taiteen ja urheilun aloilla.

Vahinkoja korjataan

”Tuemme hankkeita, joilla korvataan tälle yhteisölle aiheutettuja vahinkoja, esimerkiksi nuorten ja naisten ryhmiä, asumisyhdistyksiä, poliklinikoita ja kulttuurikeskuksia”, kertoo Fatna el-Bouih, kansalaisyhteisöaktiivisti ja entinen toisinajattelija, joka koordinoi komitean toimintaa. ”Minun tehtäväni on varmistaa, että kaikki hankkeet täydentävät toisiaan.”

Tukea saa esimerkiksi hanke, jossa herätetään henkiin kaupunginosan 1950-luvulla perustettu nuorisokeskus. ”Tästä keskuksesta on aikoinaan valmistunut monta sukupolvea näyttelijöitä, runoilijoita, kirjailijoita ja näyttelmäkirjailijoita”, eräs vapaaehtoinen ilmoittaa ylpeänä.

Nyt keskus pyrkii vastaamaan uuden sukupolven tarpeisiin, ja siitä onkin taas tullut henkireikä köyhän kaupunginosan nuorille. Pojat ja tytöt voivat harrastaa siellä erilaisia urheilulajeja lentopallosta painiin, saada musiikinopetusta johtavilta muusikoilta, osallistua kulttuuritapahtumiin tai vaikka oppia hiphopin ja breikin kaltaisia tansseja.

Nidal Mansur

Lievennystä vapaan lehdistön synnytykseen

Lehdistön vapaus on Jordaniassa lisääntynyt, mutta lainsäädännön mutkikkuuden ja monitulkintaisuuden sekä sen tuntemuksen puutteen takia toimittajat saattavat silti edelleen joutua tahattomasti vaikeuksiin.

Koska tiedotusvälineiden asema on niin tärkeä, jordanialaisilla toimittajilla on ehdottomasti oltava riittävä oikeussuoja, jotta he voivat tehdä työtään pelkäämättä kostotoimia. ”Tiedotusvälineet muodostavat uudistuksen ja demokratian kulmakiven”, lehdistön vapautta puolustavan järjestön (Centre for Defending the Freedom of Journalists, CDFJ) puheenjohtaja Nidal Mansur toteaa. ”Tästä syystä perustimme yksikön, jonka tehtävänä on puolustaa toimittajien laillisia oikeuksia.”

Synnyttäiset puolustajat

CDFJ perusti vuonna 2002 EU:n tuella tiedotusvälineille tarkoitetun oikeusapuyksikön, jolle annettiin nimeksi Milad, arabiaksi ”syntymä”. ”Milad on todella merkinnyt syntymää. Toimittajia varten on syntynyt jotakin uutta vuosien kamppailun jälkeen. Tämä on arabimaiden ensimmäinen hanke, jossa toimittajille tarjotaan ilmaista oikeusapua”, Mansur toteaa.

Milad edustaa maksutta toimittajia tuomioistuimissa (yli 50 oikeustapausta pelkästään vuonna 2007), mutta tarjoaa heille myös ilmaista neuvontaa sekä heidän laillisia oikeuksiaan koskevaa tietoa ja koulutusta.

Yksikkö ajaa myös julkisuudessa lehdistön vapauden asiaa sekä Jordaniassa että muissa arabimaissa ja pyrkii siten parantamaan oikeudellista ilmapiiriä ja tuomaan sen kansainväliselle tasolle. Se tekee muun muassa lakiehdotuksia sekä muutosesityksiä lehdistön vapautta rajoittaviin lakeihin. ”Kun äskettäin esitimme vaihtoehtoisen ehdotuksen lehdistölaiksi, parlamentin konservatiiviset jäsenet tyrmistyivät uudenlaisesta toimintatavastamme”, Mansur kertoo.

Milad haluaa myös ulottaa toimintansa kaikkialle arabimaihin. ”Haluaisimme tehdä Miladista alueellisen hankkeen niin, että se kattaisi maat, joissa on samankaltainen lehdistön vapaus kuin Jordaniassa. Tällaisia maita ovat esimerkiksi Egypti, Marokko ja Libanon”, Mansur kertoo.

Kidutustabun rikkojat

Kansainvälinen yhteisö on aiemmin arvostellut Jordanian ihmisoikeustilannetta, ja yhtenä ongelmana on pidetty kidutusta. Kidutusta käsittelevän Yhdistyneiden Kansakuntien erityisraportoin julkaistua raporttinsa vuonna 2006 Jordanian hallitus ja kansalaisjärjestöt päättivät entistä tarmokkaammin pyrkiä lopettamaan tämän käytännön.

Kampanjan eturivissä on jordanialainen kansalaisjärjestö Adaleh (”oikeus”). Se on käynnistänyt EU:n tukeman hankkeen, jossa seurataan pahoinpitelytapauksia ja vastustetaan kidutusta. ”Kidutus on Jordaniassa arka asia, ja jordanialaisten on vaikea hyväksyä, että sitä tapahtuu edelleen”, Luna Sabbah Adeleh’sta toteaa. ”Olemme ensimmäinen jordanialainen kansalaisjärjestö, joka puuttuu asiaan, joten meidän on edettävä varovasti.”

Kidutus julkiseksi

”Oikeusministerin, kansalaisyhteiskunnan, poliisin ja turvallisuuspalvelun, oikeuslääkäreiden, hallituksen virkamiesten ja muiden sidosryhmien mukaan saaminen on melkoinen saavutus”, Sabbah korostaa.

Adaleh on myös laatinut maan ensimmäisen tyhjentävän raportin siitä, missä tilanteissa kidutusta on tapahtunut, jotta tapausten toistuminen voitaisiin estää.

”Lisäksi kidutuksen oikeudellinen määritelmä on nyt Jordaniassa saatu ensimmäistä kertaa kirjoihin ja kansiin”, toteaa johtava jordanialainen ihmisoikeusasianajaja Talib al-Saqqaf, joka osallistui tiiviisti raportin laadintaan.

”Tavalliset jordanialaiset eivät hyväksy kidutusta lainkaan, ja tiedotusvälineet ovat olleet kiinnostuneita työstämme”, al-Saqqaf lisää.

Adaleh käyttää hyväkseen tätä myötätuntoa. ”Olemme muodostamassa laajaa yhteenliittymää, joka vastustaa kidutusta ja lisää tietoisuutta asiasta”, Sabbah kertoo. Al-Saqqaf lisää: ”Aiomme myös perustaa seuranta- ja dokumentointijärjestelmän tekemällä yhteistyötä kansalaisjärjestöjen ja oikeuslaitoksen kanssa.”

